

Ånge kommun
ange@ange.se

2019-05-10

1 (13)

Dnr 405-2018:11122

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Ljungaskolan i Ånge kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Ljungaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Ljungaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling av undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i *hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *hög utsträckning*.

Skolinspektionen har efter granskningen av Ljungaskolan inte identifierat några utvecklingsområden. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Ljungaskolan.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling av undervisningen.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorn för Ljungaskolan har skapat en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat samt hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet och ger lärarna förutsättningar för att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. Vidare leder och styr rektorn skolans jämställdhets- och värdegrundsarbete.

Rektorns ansvar för att följa upp och utveckla undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Av

intervjuer med rektorn framgår att denne följer upp kunskapsresultaten och gör jämförelser mellan exempelvis olika år, kön och kring nyanlända elever. Rektorn analyserar även resultaten på nationella prov i förhållande till elevernas omdömen och använder detta och andra analyser som grund för beslut om utveckling av undervisningen.

Rektorn följer även upp exempelvis hur eleverna upplever effekten av arbetet för trygghet och studiero vid skolan, samt tar beslut om fortsatta insatser för att främja trygghet och studiero.

Rektorn inhämtar kunskap om undervisningens genomförande från statistik, lektionsobservationer, medarbetarsamtal, pedagogiska diskussioner, mm. Rektorn har i det dokumenterade kvalitetsarbetet beskrivit ett antal utvecklingsinsatser som förefaller relevanta kring exempelvis utveckling av matematikundervisningen, skrivande och digitalisering. I intervjuer med lärarna framkommer att de har varit delaktiga i att följa upp kunskapsresultaten och att identifiera utvecklingsområden för kommande läsår, samt analyserat effekten av vidtagna åtgärder.

Rektorns styrning av skolans arbete med jämställdhet

Rektorn leder och styr skolans arbete med jämställdhet. I intervjuer framkommer att det är tydliggjort att alla elever ska ha samma möjligheter och att skolan driver ett arbete mot traditionella könsmönster. De insatser skolan gör motiveras utifrån behov och möjligheter som visat sig i verksamheten. Detta innebär bland annat att alla elever exempelvis broderar på slöjden samtidigt, även om motiven varierar mellan eleverna. Skolan har vidare genomfört en satsning för att eleverna även ska få möta manliga berättarröster och manlig förebilder inom föreningslivet. Detta har skett i samarbete med män verksamma utanför skolan då detta saknats inom skolan. I syfte att skapa förståelse för pojkar och flickors olika behov så har skolan även satsat på att ge både pojkar och flickor information om vilka behov flickorna exempelvis kan ha vid puberteten.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Rektorn organiserar det pedagogiska arbetet och ger lärarna förutsättningar för att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. Det framkommer i dokumentation och intervjuer att det finns olika forum där lärare och övrig personal kan samverka. Rektorn leder det pedagogiska arbetet och försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Skolans förhållningssätt kring exempelvis ordningsregler tillämpas konsekvent av lärarna enligt vad som framkommer vid intervjuer och observationer. Samverkan sker främst i det gemensamma arbetslaget

på fastställda tider med teman som beslutas i förväg. Arbetet leds främst av rektorn eller skolans förstelärare, men även annan personal är ansvariga för särskilda insatser. Exempelvis utvecklingsarbete inom IT av skolans fritidspedagog på uppdrag av rektorn.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Undervisningen vid Ljungaskolan är målfokuserad, strukturerad, varierad och med ett logiskt flöde. Eleverna får ett aktivt lärarstöd så att de kommer igång med sina uppgifter och bibehåller sitt engagemang. Syftet med lektionerna tydliggörs. Granskningen visar att lärarna ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande samt att eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Målfokuserad, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Av intervjuer med eleverna, rektorn och lärarna samt genomförda lektionsobservationer framgår att undervisningen på Ljungaskolan inleds intresseväckande, är varierad och har inslag av olika arbetsformer. Lärarna betonar särskilt att variationen av arbetssätt och arbetsformer är viktig för att bibehålla elevernas engagemang under hela lektionen. Vid samtliga observerade lektioner kom de flesta eleverna snabbt igång med sina uppgifter och bibehöll sedan sitt engagemang hela lektionen. Undervisningen vid skolan är strukturerad med ett logiskt flöde. Lärarna skriver upp på tavlan vad syftet är med lektionerna och vad som ska göras vid aktuell lektion. När eleverna arbetar självständigt så rör sig undervisande lärare runt i klassrummet bland samtliga elever för att stödja dem i sitt arbete och ställer kontrollerande frågor till merparten av eleverna. Lektionsinnehållet är väl anpassat till lektionstiden.

Individanpassad undervisning – stöd, stimulans och utmaning

Lärarna ger eleverna stöd, stimulans och utmaning. Lärare beskriver vid intervju att de på skolan är överens om att de ska ha höga förväntningar på eleverna. Det som är svårt ska förklaras för eleverna, inte plockas bort. Den undervisning som genomförs anpassas till aktuell elevgrupp både på ett generellt plan då läraren i sin planering bland annat utgår från elevernas tidigare kunskaper och intressen samt på ett individuellt plan då läraren förhåller sig till enskilda elevers lärande och frågor vid lektionen. Lärarna beskriver exempelvis hur de spinner vidare på elevernas frågor och synpunkter när de dyker upp i undervisningen. Lärarna beskriver att det mesta hänger ihop. Arbetet med att synliggöra elevernas lärande och att inventera deras synpunkter på undervisningen är också en viktig faktor för att motivera eleverna att vilja gå vidare i skolarbetet. Eleverna beskriver att de blir motiverade i undervisningen på olika sätt. Bland annat framhåller de att det är viktigt för motivationen att veta vad som förväntas av dem vid den aktuella lektionen.

Vid samtliga observerade lektioner förekommer exempel på att lärarna gav eleverna bekräftande respons och uttryckte att de har tilltro till elevernas förmåga. Eleverna gavs löpande möjligheter att komma till tals, läraren lyssnade och bemötte eleverna i deras funderingar. Lärarna gav eleverna stöd genom att ställa utvecklande frågor utan givna svar. Vid samtliga lektioner hade lärarna ett vänligt och lättsamt bemötande gentemot eleverna. Eleverna vågade också uttrycka sig inför varandra och svara på frågor.

Elevers delaktighet i eget lärande och undervisning

Lärarna ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande samt görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Både lärare och elever uttrycker i intervjuer att lärarna ger eleverna inflytande över undervisningen. Grunden för detta handlar om att inventera vad eleverna kan, vad de är intresserade av och hur de säger att de vill jobba. Inflytandet kan handla både om arbetssätt och arbetsformer. Exempelvis om eleverna ska jobba ensamma med en viss uppgift eller tillsammans, samt om hur olika uppgifter ska redovisas. Lärarna uppger att det ska vara tydligt för eleverna vilka mål de arbetar mot och hur det går för dem. På det sättet blir eleverna delaktiga i sitt eget lärande. Eleverna beskriver att de blir motiverade i undervisningen på olika sätt. Bland annat framhåller de att det är viktigt för motivationen att veta vad som förväntas av dem vid den aktuella lektionen. Eleverna beskriver också att de upplever att de lär sig bättre när de förklarar vad de gör när de exempelvis löser uppgifter. Vid observerade lektioner gav lärarna eleverna

utvecklande frågor utan givna svar, vilket följdes av fokuserat arbete av aktuella elever.

Intervjuade elever och lärare beskriver att eleverna på olika sätt får utvärdera undervisningen. Exempelvis får eleverna göra "tummen upp eller ner" kring vad de upplevt som svårt i undervisningen och använda post-it-lappar för att samla sina upplevelser. Utvärderingen sker regelbundet, även om det är med olika intensitet och metoder i olika klasser. Via en skriftlig enkät inventeras även elevernas upplevelser på ett övergripande och detaljerat plan.

Rektorn beskriver att en stor utmaning är att synliggöra elevernas inflytande, vilket bland annat blivit uppenbart i samband med ovan nämnda elevenkät. Detta är fortsatt ett utvecklingsområde vid skolan.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i *hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Undervisningen vid Ljungaskolan präglas av studiero. Det finns ett gemensamt förhållningssätt för att upprätthålla studiero. Eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att göra de uppgifter läraren har planerat utan att de blir störda av varandra. Granskningen visar även att det bedrivs ett samlat och medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan, baserat på en analys av hur elevernas trygghet påverkar lärandet.

Arbetet för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero vid skolan. Det framkommer vid intervju med eleverna, rektorn, företrädare för elevhälsan och lärarna. Efter tidigare händelser har skolan jobbat mycket med att få eleverna att trivas. Lärare och elever har också talat mycket om hur man ska bete sig mot varandra och vilka förväntningar skolan har på eleverna. Nu beskriver lärare och elevhälsans företrädare studieron som mycket bra, vilket även framgår av genomförda observationer och skolans egna uppföljningar. Intervjuade lärare uppger att lärarnas samsyn och att eleverna vet vad som kommer att hända på lektionerna skapar studiero. Finns det oklarheter mellan lärarna om vad som gäller så löses de direkt

exempelvis vid ett morgonmöte. Organiserade rastaktiviteter på skolan gör att eleverna inte tar med oro från rasten in i klassrummet. Enligt skolans personal och av vad som framgår vid observationer så följs skolans ordningsregler, inklusive att mobiltelefoner inte ska förekomma på skoltid.

Arbetet för trygghet

Ljungaskolan bedriver ett medvetet arbete för trygghet och för att motverka kränkande behandling. Skolan har rutiner för hur fall av kränkande behandling ska hanteras och hur dessa ska rapporteras vidare. Elever, lärare, elevhälsa och rektor beskriver elevernas trygghet på skolan som god, men att det tidigare varit oroligt. Exempelvis uppstod konflikter i samband med elevernas fotbollsspelande på raster, vilket följde med eleverna in på lektionerna. Skolan införde då obligatoriska veckomöten för alla elever som ville spela fotboll på rasten, med förhållningssätt och regler kring fotbollsplanen. Efter en tid kunde mötena upphöra då konflikterna och de negativa effekterna på undervisningen försvann. Skolan fortsätter dock att kartlägga eventuella konflikter, bland annat via en karta över skolgården där konflikter och annat markeras. Eleverna beskriver att de är trygga och att de har vuxna de kan tala med om det händer något. Företrädare för elevhälsan framhåller att skolan arbetar med lågaffektivt bemötande, vilket motverkar konflikter. Personalen och eleverna är trygga, bland annat då alla elever fått information om varför olika elever reagerar på olika sätt när något inträffar. Skolan genomför även åldersblandade skolövergripande aktiviteter där eleverna får genomföra samarbetsövningar. Företrädare för elevhälsan konstaterar att det handlar om att vara lyhörda för eleverna. Exempelvis ger personalen akt på vilka elever som medvetet bryter mot skoförbudet inomhus, som ett sätt att fånga upp de elever som vill bryta mot reglerna.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning ges i *hög utsträckning*.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorn på Ljungaskolan följer upp och analyserar eventuella skillnader i och mellan omdömen och nationella prov. Rektorn ger vidare förutsättningar för lärare att

kvalitetssäkra bedömningar av elevers kunskaper, samt gemensamt utveckla en kompetens att bedöma elevers kunskaper i förhållande till olika nivåer.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömning

Rektorn följer upp och analyserar lärares bedömningar av elevernas kunskapsutveckling, för att exempelvis kunna identifiera eventuella skillnader i lärares bedömningar. Rektorn går igenom alla elevresultat regelbundet och jämför med resultaten vid nationella prov. Rektorn har sedan en dialog med lärarna om vilka mönster eller avvikelser som kan finnas. I detta ingår exempelvis att jämföra mellan kön. Eleverna uppger att de upplever att lärarnas bedömningar är rättvisa. Rektorn följer upp hur eleverna upplever undervisningen bland annat via enkäter, klassråd och elevråd.

Förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sin bedömning

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Rektorn ger förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka och göra likvärdiga bedömningar vilket får genomslag i verksamheten.

Vid intervju med lärarna och rektorn framkommer att lärarna vid bedömning utgår från all tillgänglig information som finns om den aktuella eleven, bland annat baserat på skolans screeningsplan. För att underlätta detta sitter lärarna tillsammans när de exempelvis skriver elevernas omdömen. Lärarna sambedömer nationella prov och utgår från Skolverkets bedömningsstöd vid gemensamma diskussioner. Diskussionerna är ofta tematiska, exempelvis kring vad som är en grundläggande motorisk färdighet. Rektorn har i vissa fall haft en dialog med Skolverket baserat på dessa diskussioner, syftande till att klarlägga eventuella frågetecken. Resultatet återförs till arbetslaget. Ytterligare stöd för likvärdig bedömning hämtar skolan från mottagande skola, genom att föra en dialog med betygssättande lärare vid mottagande skola om hur dessa bedömer skolans tidigare elevers kunskaper. Planeringen av det arbete som ska göras under året läggs in i skolans årsplanering så att alla inblandade känner till när arbetet ska göras och vilka som är inblandade. Lärarna och rektorn uppger att arbetet underlättas av att samtliga lärare ingår i samma arbetslag.

På Skolinspektionens vägnar

X Veronica Bonivart Säfström

Beslutsfattare

Signerat av: Veronica Bonivart Säfström

X Ulf Pantzare

Föredragande

Signerat av: Ulf Pantzare

I handläggningen av ärendet har även utredaren Helen Lundell Sjöberg och juristen Caroline Rönnegård medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 4 lektionsobservationer
- En gruppintervju med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13 och 14 mars 2019. Besöket genomfördes av utredarna Ulf Pantzare och Helen Lundell Sjöberg.

Ljungaskolan är en kommunal grundskola i Ånge kommun. Skolan omfattar grundskolans årskurser 1–5, samt förskoleklass. Vid tiden för granskningen gick cirka 58 elever vid skolan.

Vid Ljungaskolan finns ett elevhälsoteam bestående av skolsköterska, skolkurator, speciallärare, specialpedagog, skolpsykolog och skolläkare.

I årskurs 1 har nästan samtliga elever vid skolan nått de nationella målen/kunskapskraven i läsförståelse vid läsårets slut 2018.

I årskurs 3 har nästan samtliga elever vid skolan nått de nationella målen/kunskapskraven i respektive ämne vid läsårets slut 2018.